

De woestijn grijpt om zich heen, de ontbossing zet zich voort. Droogte en overbevolking plegen een aanslag op de natuur. Erosie treft nu al zo'n 110 landen en meer dan een miljard mensen. Ereprofessor Willem Van Cotthem kon het niet meer aanzien en vond TerraCotthem uit, een mengsel van wateropslopende stoffen, mest en lava. Het zijn korrels die de regen opsorpen en pas vrij geven als de planten daar behoefte aan hebben. Daardoor kan je ook op arme bodem voedsel produceren.

EREHOOGLERAAR WILLEM VAN COTTHEM MAAKT DORRE GROND WEER VRUCHTBAAR

VECHTEN TEGEN

DROOGTE

Tekst **Marc Lerouge** Foto's **Pascal Vandamme**

Professor Willem Van Cotthem: "Absorberende korrels houden het water langer vast."

Willem Van Cotthem: "Televisiebeelden van hongersnood in Ethiopië en Somalië in 1983, van mensen die sterven van droogte: daarmee is het begonnen. Ik doceerde op dat ogenblik plantkunde aan de RUG en had internationaal met mijn studies over structuur van de planten wat naam verworven. Ik dacht: wat kunnen wij als wetenschappers doen om te helpen? Ik onderzocht hoe we planten konden laten groeien in de meest dorre omstandigheden. Als cactussen en vetplanten kunnen overleven in de woestijn, waarom andere planten dan niet? Het antwoord is eenvoudig: omdat ze teveel water verdampen en teveel water nodig hebben om te kunnen groeien.

In droge gebieden zit het probleem vooral in de droge bodem. Als regen op zand valt, sijpelt die meteen door naar de diepte en verdwijnt. Het weinige water dat wel aan de oppervlakte blijft, verdampt meteen en er blijft bijna niets over voor de planten."

Hopeloos voor de boeren in zo'n landen...

Van Cotthem: "Ja, natuurlijk. Zodra die boeren zien dat er een regenperiode aankomt, zaaien ze. Bij de eerste bui kiemen die plantjes wel en ze groeien zelfs eventjes door. Maar als er dan geen tweede vlaag meer komt, sterven ze gewoon af. Dus moest er een systeem gevonden worden dat water kan vasthouden."

En dat heb je uiteindelijk gevonden?

Van Cotthem: "Ik wou een systeem ontwikkelen waardoor gewassen en planten met de helft minder water en bemestingsstoffen kunnen uitgroeien tot volwaardige exemplaren. Ik wist dat het ideaal was: een product dat water vasthoudt, niet te zwaar weegt, transporteerbaar is en gemakkelijk in de bodem kan worden ingewerkt. En zo zijn we uiteindelijk terechtgekomen bij wateropslopende korrels, van hetzelfde soort dat ook in luiers zit."

Maar met water alleen kom je er niet.

Van Cotthem: "Juist. Een plant heeft ook meststoffen nodig om te leven, zeker in de droge streken, waar de weinige regen de meststoffen heeft weggespoeld. Dus hebben we er ook meststoffen en organisch materiaal aan toegevoegd, en producten die de wortelgroei stimuleren."

1. Burkina Faso (Arbolle), 1988. Kaalgekapte terrein met nieuwe TerraCottem plantgaten. 2. Burkina Faso (Arbolle), 1990. Het jonge bos in uitgroei. 3. Burkina Faso (Arbolle), 1992. De vicieuze cirkel is doorbroken. Ook de bodem raakt weer begroeid. 4. De TerraCottem samenstelling is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek.

Ben je je mengsel ter plaatse gaan uittesten?

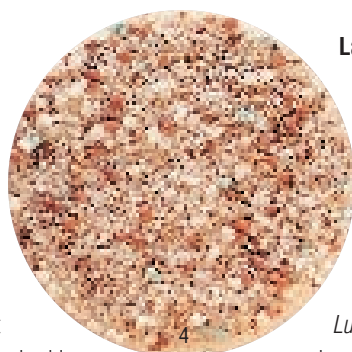
Van Cotthem: "In Senegal, Kaapverdië, Burkina Faso, en Guinea hadden we proeven lopen. Elk jaar trokken we tijdens de vakantie op onderzoek in Afrika. In 1991 was TerraCottem eindelijk klaar. Twee jaar later bleek dat op de plaatsen waar we bomen geplant hadden, ook het gras beter begon te groeien. Toen kreeg ik een idee voor België: misschien konden we onze voetbalvelden met TerraCottem in een betere staat brengen? Wedstrijden worden in de winter afgelast om dat het terrein vol modder ligt. SV Waregem, met zijn zware leemgrond, vlakbij de Gaverbeek, was daar een perfect voorbeeld van. We hebben de bovenlaag weggehaald en vervangen door zand, vermengd met TerraCottem. Sedertdien heeft Waregem één van de beste voetbalvelden van het land. Later zijn daar ook Oostende en Anderlecht bijgekomen. Heel wat Engelse en Nederlandse topclubs hebben nu velden met TerraCottem. Ondertussen is TerraCottem uitgerold van voetbal naar golfterreinen. In Zuid-Afrika, Singapore..."

Dat staat wel ver van je idealen voor Ethiopië. Kon je ermee om dat TerraCottem de commerciële toer opging?

Van Cotthem: "Ik vond dat eerst spijtig. Op de duur werd TerraCottem hoofdzakelijk in de Westerse wereld afgezet, terwijl ik het systeem eigenlijk ontworpen had voor de Derde Wereld. Daarom heb ik voorgesteld om een VZW op te richten: 'TC Dialogue', wat staat voor TerraCottem en dialoog met de Derde Wereld. Die VZW krijgt een bepaald percentage van de omzet en met dat bedrag kunnen we verder humanitaire projecten in de Derde Wereld financieren."

Een betere oogst, betekent een betere markt.

Van Cotthem: "We zagen mensen van andere dorpen op de markt afkomen om verse groenten te kopen, er kwamen nieuwe handelaars hun waren aanbieden. De markt vaarde er wel bij! We zijn ook begonnen met de aanleg van schooltuinen. Dat heeft een driedubbel positief gevolg. Er is continuïteit tussen de generaties. De plaatselijke jeugd kan verse en betere schoolgroenten eten, wat hun gezondheid ten goede komt. En de families krijgen meer financiële mogelijkheden om schoolgeld te betalen. Je merkt: dankzij de opgedreven groenteteelt is een positief sneeuwbaaleffect ontstaan in alle geledingen van het dagelijkse dorpsleven. Het lijkt een romantisch verhaal, maar het is realiteit."

Langer bloemgenot

Terwijl door de VZW TC Dialogue verder in ontwikkelingsprojecten in de Derde Wereld wordt geïnvesteerd, werden de korrels in het Westen door NV TerraCottem gecommmercialiseerd. Er zitten in elk geval voor de bloemen en tuinliefhebber enkele voordelige kantjes aan. Wie TerraCottem in potgrond verwerkt, kan drie weken op reis zonder dat iemand de bloemen water moet geven. De korrels zorgen wel voor voldoende voedsel en water.

Luc De Clercq (NV TerraCottem): "TerraCottem verbetert de bodem van

parken, golfterreinen, tuinen. Maar door de snelle groei van de planten werden de meststoffen snel geabsorbeerd. Bij de bloementorens in de grote steden bijvoorbeeld waren de meststoffen half juli al uitgewerkt. Daarom hebben we een nieuwe TerraCottem-formule samengesteld: Full Season. Die meststoffen werken veel langer.

Eenjarige planten bloeien nu tot de eerste vorst eraan komt, wat het bloemgenot met twee maanden verlengt. Het is echt opmerkelijk hoe de bloemen langer mooi blijven."

Een nieuwe uitvinding is de Greengun.

De Clercq: "Tot voor twee jaar kon je TerraCottem alleen gebruiken door het te mengen met pot- of tuingrond. De Greengun (groene pistool) brengt daar verandering in. Met een plastic pistool kan je TerraCottem toevoegen aan planten die al in een pot staan en waarin nog geen TerraCottem zit. Al naargelang de grootte van de pot worden een aantal doseringen in de grond gespoten."

En wie voor mooie bloemen en planten opteert, steunt ook nog eens de Derde Wereld?

De Clercq: "Absoluut, als de consument TerraCottem aankoopt, koopt hij niet alleen een product waarmee zijn bloemen en planten beter gaan groeien, maar steunt een humanitair doel omdat een deel van de omzet via de VZW TC Dialogue naar de ontwikkelingsprojecten in kansarme regio's in de wereld gaat."

Wie dit allemaal eens proefondervindelijk wil proberen: de eerste veertien dagen van april krijgt de klant van E5-mode bij zijn kasticket gratis een staaltje van TerraCottem. Het staaltje is goed voor vijf liter potgrond, gebruiksaanwijzing inclusief. Voor verdere informatie: 0900 100 03

